

ת"פ 6265/05/12 - מדינת ישראל נגד חזקיהו קהלני - הובא

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 6265-05-12 משטרת ישראל תביעות- שלוחת רמלה נ' קהלני(עציר)
בפני כבוד השופט הישם אבו שחאדה

בעניין: מדינת ישראל
ע"י עוה"ד שלי היאט
נגד
חזקיהו קהלני - הובא ע"י שב"ס
ע"י עוה"ד אלון קוצר
המאשימה
הנאשמים

הכרעת-דין

א. כתב האישום

1. נגד הנאשם הוגש כתב אישום אשר מייחס לו את ביצוען של העבירות הבאות: העלבת עובד ציבור לפי סעיף 288 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: **חוק העונשין**), תקיפת עובד ציבור לפי סעיף 382א(א) לחוק העונשין ואיומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין.

2. על פי עובדות כתב האישום, ביום 25.10.2011, בשעות הצהריים, באגף מעבר לתא 2 בבית הסוהר איילון (להלן: **האגף**), העליב הנאשם את מירי קורנמן (להלן: **מירי**), בעת מילוי תפקידה כסוהרת בבית הסוהר איילון, בכך שאמר לה "איפה הפרה, בואי מהרפת כבר, שמנה, את כמו כל הרוסיות זונות, חכי מה יהיה לך פה, בוגדת, מי ירצה להתחתן עם בוגדת שכמוך, אני מקווה ששטפת ידיים לפני שנתת לי מים, מי את בכלל". באותן נסיבות, איים הנאשם על מירי בפגיעה שלא כדין בגופה בכך שאמר לה "אני אדקור אותך" בכוונה להקניטה או להפחידה. בהמשך, תקף הנאשם את מירי בעת מילוי תפקידה כסוהרת בבית הסוהר איילון בכך שהשליך לעברה מזון ופגע בכף ידה.

ב. ראיות המאשימה למול גרסת הנאשם

3. ראיות המאשימה מתבססות על שתי עדויות מרכזיות: עדותה של מירי ועדותה של ליטל אופיר ששימשה כמפקדת האגף (להלן: **ליטל**). מטעם המאשימה העיד סוהר נוסף בשם אסי ממן שטען שאינו זוכר את האירוע ובכל מקרה לא היה בעדותו בכדי לזרות אור על האירוע נשוא כתב האישום (פרוטוקול מיום 5.4.16 עמ' 41-45). בנסיבות אלה, אעמוד להלן בקצרה על עדותן של מירי וליטל ולאחר מכן אעמוד על עדותן של הנאשם.

4. מירי העידה בתמצית כדלקמן:

א. במועד האירוע נשוא כתב האישום מירי היתה חיילת בשירות חובה וביצעה את שירותה הצבאי בשירות בתי הסוהר (פרוטוקול מיום 28.10.15, עמ' 20 שורות 31-32, עמ' 25 ש' 4-3, 11 - 15).

ב. האגף כלל תאים שמיועדים להחזקת אסירים ביטחוניים ותאים שמיועדים להחזקת אסירים פליליים. תפקידה של מירי היה גם סוהרת באגף וגם סוהרת ביומן שמחוץ לאגף (פרוטוקול מיום 28.10.15, עמ' 25 שורות 3-20; ראו גם את השרטוט נ/1 שערכה מירי לגבי מבנה האגף). יודגש, שאופן הגדרתו של האגף יובהר בהרחבה במסגרת עדותה של ליטל בהמשך.

ג. הנאשם שהיה באחד התאים באגף, ביקש ממירי כוס מים והיא אכן הביאה לו. לאחר מכן, ביקש ממנה מים בשנית ושוב הביאה לו. משניסתה להבהיר לו שיש לה גם דברים נוספים לבצע אמר לה "את זונה, את רוסיה זונה, את בוגדנית, את גויה, מי יגע בך, מי מסתכל עליך, אני מקווה ששטפת את הידיים שלך לפני שמילאת לי את המים". בהמשך, גם אמר לה "פרה, שרמוטה, זוזי הצידה" וכן "רוסיה, מי יגע בך, מי יתחיל איתך, מי יתחתן איתך, את בוגדנית, אני יסית את האנשים נגדך". בהמשך, איים עליה בכך שאמר לה שידקור אותה (פרוטוקול מיום 28.10.15 עמ' 21 שורות 3-11).

ד. הנאשם המשיך לקלל את מירי בכל פעם שחלפה באגף. כך למשל, בכל פעם שהיה רואה אותה היה מחקה קולות של פרה, וקורא לה "שרמוטה, זונה" והסוהרים והאסירים שהיו באגף היו שומעים זאת. כמו כן, זרק לעברה ירקות מתוך התא, אשר חלקם לא פגעו בה וחלקם האחר כן פגעו בה בידה. מירי לא זכרה לומר אם אירוע הזריקה של הירקות לעברה היה בו זמנית עם האירוע המתואר בכתב האישום, או שמא, ביום אחר (פרוטוקול, מיום 28.10.15 עמ' 21 שורות 15-23, עמ' 26 שורות 9-28, עמ' 28 שורות 1-30, עמ' 29 ש' 1, 4-6; ראו גם מזכרים של מירי מיום 26.10.11 נ/2, מיום 8.11.11 נ/3, ומיום 16.11.11 נ/4).

5. ליטל העידה בתמצית כדלקמן:

א. במועד האירוע נשוא כתב האישום ליטל היתה מפקדת האגף ששימש כאגף לאסירים ביטחוניים. בשנת 2012, תאים מסוימים באותו אגף, הוכשרו לשמש כתאים מיוחדים להחזקתם של אסירים פליליים שביצעו עבירות משמעת ואשר היה צורך בהפרדתם משאר האסירים הפליליים, וזאת מאחר ולא היו תאי צינוק בבית הסוהר. הנאשם ביצע עבירות משמעת וגם פתח בשביתת רעב ולכן הוחזק בתא הפרדה באותו אגף (פרוטוקול מיום 28.10.15, עמ' 34 ש' 1, 15-17, עמ' 39, ש' 7-9).

ב. בהיותה באגף, ליטל שמעה את הנאשם מתווכח עם מירי ובמילותיה של ליטל "אני זוכרת שהיו שם ויכוחים, למה היא גויה ומגישה לו אוכל ושתייה, הוא טען שבגלל שהיא רוסיה אסור לו לגעת לו באוכל כי הוא אוכל רק בד"צ והיא מזהמת לו את האוכל". ליטל הבהירה שהיא שמעה באופן אישי את הנאשם אומר את הדברים האמורים למירי (פרוטוקול מיום 28.10.15, עמ' 34 ש' 3-1, עמ' 35 ש' 29-31, עמ' 36 שורה 7).

ג. כמו כן, לפי המידע שליטל קיבלה ממירי, הנאשם זרק לעברה של מירי ירקות מתוך תאו. על כן, ליטל בדקה את סרטון מצלמות האבטחה של האגף והבחינה בו בזריקה של חפצים מסוימים שלא ידועה מהותם מתאו של הנאשם לעברה של מירי. לטענת ליטל, מתוך הסרטון לא ניתן להבחין אם החפצים שהושלכו אכן פגעו במירי או לא, וזאת עקב כך שהרזולוציה של המצלמה אינה מעניקה תמונה בחדות כזו שתאפשר זיהוי של החפץ שהושלך וזיהוי של פגיעה (פרוטוקול מיום 28.10.15, עמ' 34, ש' 7-10, עמ' 35 ש' 6-8, 28-26, עמ' 36, ש' 23 עד עמ' 37 ש' 13, וכן עמ' 39 ש' 16-18).

ד. ליטל לא שמעה את הנאשם מאיים על מירי ((פרוטוקול מיום 28.10.15, עמ' 36, ש' 16-18, עמ' 38 ש' 10).

6. להלן עיקרי עדותו של הנאשם:

א. הנאשם הינו בסטטוס של אסיר ובמועד האירוע נשוא כתב האישום הוחזק באחד התאים באגף. לטענתו האגף מיועד להחזקת אסירים פליליים וזאת לא באופן קבוע אלא כאגף מעבר. כמו כן, שירות בתי הסוהר החזיק באגף לעיתים אסירים ביטחוניים ללילה או שניים, בעוד שהאסירים הפליליים הוחזקו באגף למשך חודשיים או שלושה. לטענת הנאשם, האסירים הפליליים והביטחוניים היו בתאים שונים והיו תאים ריקים שחצצו ביניהם (פרוטוקול מיום 13.4.16, עמ' 52, ש' 27 עד עמ' 53 ש' 3, 28-26, עמ' 54 ש' 15-21; וכן ראו שרטוט שערך הנאשם של האגף נ/7).

ב. הנאשם היה בשביתת רעב ולאחר השביתה ביקש ממירי כוס מים חמים, והיא ענתה לו שאסור לה למסור מים לאסירים. בהמשך, אסיר אחר בתא אחר באגף ביקש ממנה שתביא לו מים והיא נענתה לבקשתו של אותו אסיר. בתגובה, הנאשם אמר לה שאסור לה לתת מים לאסיר אחר כפי שאמרה לו קודם לכן. מירי ענתה לו שתמסור לו כוס מים ממה שנשאר בקומקום שבו חיממה את המים. מבחינת הנאשם הדבר לא היה יפה בעיניו, מאחר והמים היו כבר פושרים וכבר צפה האבנית שבתחתית הקומקום. בתגובה, הנאשם אמר לה "לכי, לכי, לא רוצה ממך כלום" ו-"תעופי". ביום שלמחרת, מירי עברה ליד תאו והנאשם קרא לה והיא אמרה "מה". מנקודת מבטו של הנאשם זה נשמע כמו קול של פרה ולכן ענה לה "שוקולד פרה" תוך שהוא מבהיר שהדגש הוא על "פרה" ולא על "השוקולד". כמו כן, בשלב מאוחר יותר קרא לה

"שמנה" ובהמשך חל פיוס ביניהם. מפקדת האגף (ליטל), ביררה עם מירי אם היא מעוניינת להתלונן נגד הנאשם ומשהשיבה בחיוב, הנאשם קרא למירי "בוגדת" כי זה בניגוד לפיוס שהיה ביניהם. בנוסף, הנאשם קרא למירי "רוסיה" וזה הרגיז אותה (פרוטוקול מיום 13.4.16, עמ' 53, ש' 25-7, עמ' 54 ש' 32-22, עמ' 55, שורות 32-1; ראו גם הודעתו של הנאשם ת/1).

ג. הנאשם טען שלא איים על מירי ולא זרק לעברה דבר (פרוטוקול מיום 23.4.16, עמ' 52, ש' 24-20; וכן ראו הודעתו ת/1).

ג. טענות הנאשם

7. הנאשם העלה ארבע טענות עיקריות:

א. במישור העובדתי, הוא לא העליב, לא איים ולא תקף את מירי.

ב. לא הוכח שמירי היא "עובדת ציבור" ולכן יש לזכותו משתי העבירות שכוללת בתוכן רכיב של "עובד ציבור" והן העלבת עובד ציבור ותקיפת עובד ציבור.

ג. הדברים שמירי טוענת שהנאשם אמר לה אינם דברי "העלבה" לצורך העבירה של העלבת עובד ציבור.

ד. קיימים שני מחדלי חקירה עיקריים. ראשית, אי תפיסת סרטון האבטחה של האגף על ידי היחידה החוקרת ואשר מתעד את השתלשלות האירוע נשוא כתב האישום. שנית, העדר גביית עדותו של שותפו של הנאשם לתא כאשר היה בעדותו לזרות אור נוסף על אופן התרחשות האירוע. המשקל המצטבר של כל אחד מהמחדלים, ואף כל אחד מהם לחוד, מוביל למסקנה שיש לזכות את הנאשם מהעבירות שיוחסו לו בכתב האישום.

8. אעמוד להלן על כל אחת מהטענות הנ"ל בנפרד.

ד. הטענה שבמישור העובדתי הנאשם לא העליב, לא איים ולא תקף

9. הנני מעדיף את גרסתן של מירי וליטל על פני גרסתו של הנאשם לגבי אופן השתלשלות האירוע נשוא כתב האישום. להלן נימוקיי:

א. לענין דברי העלבה: עדותה של מירי לגבי דברי העלבה שהטיח בה הנאשם נתמכים בעדותה של ליטל ששמעה את הדברים באופן אישי. כמו כן, מעדותו של הנאשם עצמו ניתן ללמוד על ראשית הודאה כי אכן קרא למירי "פרה", "שמנה", "בוגדת". כמו כן, הנאשם אישר שכינה אותה "רוסיה" במטרה להרגיזה, דבר שמחזק את עדותן של מירי וליטל שהשימוש במילה "רוסיה" נעשה מנקודת מבטו של הנאשם לצורך הבעת זלזול וחוסר כבוד כלפי מירי.

ב. לענין דברי האיום: מירי העידה שהיה מדובר באירוע מתמשך, כאשר בכל פעם שעברה בפרוזדור האגף ספגה פרובוקציות ומילות גנאי מהנאשם ובשלב מסוים החל להשליך לעברה ירקות (פרוטוקול מיום 28.10.15, עמ' 28 ש' 27, עמ' 29 ש' 5, עמ' 21 ש' 13-30). ללמדך, שהעובדה שליטל לא שמעה את דברי האיום שהשמיע הנאשם כלפי מירי, בעוד ששמעה רק את דברי העלבון, אין בה כהוא זה כדי להפחית ממשקל עדותה של מירי שהנאשם אכן אמר לה שידקור אותה. לפיכך, הנני קובע כממצא עובדתי כי הנאשם אכן אמר למירי שידקור אותה.

ג. לענין מעשי התקיפה: מירי העידה שהנאשם השליך ירקות לעברה מתוך תאו וזאת בעת שעברה בפרוזדור האגף שסמוך לתאו, חלקם פגעו בה וחלקם לא. ליטל העידה שצפתה בסרטון האבטחה של האגף ואכן ראתה שהיתה השלכה של חפצים בלתי מזוהים מתוך תאו של הנאשם לעברה של מירי בעת שעברה באגף. לפיכך, עדותה של מירי, למעשה, גם נתמכת בעדותה של ליטל שראתה תיעוד חזותי של חלק מהאירוע המתמשך נשוא כתב האישום. עדותו של הנאשם בנקודה זו נמצאה בלתי אמינה בעיני. יתר על כן, ליטל אף העידה שבאופן כללי מהכרותה עם הנאשם כמי שהוחזק באגף מטעמים של הפרת המשמעת של בית הסוהר, הוא נהג להשליך אוכל מתוך תאו לעבר הפרוזדור והיומן, דבר המחזק את עדותה של מירי (פרוטוקול מיום 28.10.15, עמ' 39 ש' 5, שם נאמר על ידי ליטל לגבי הנאשם "היה משהו בשגרה שזרק אוכל").

ה. הטענה שלא הוכח שמירי היא "עובדת ציבור"

10. הטענה של הנאשם שלא הוכח שמירי היא "עובדת ציבור" מתחלקת לשני חלקים:

א. ראשית, לא הוכח שמירי היתה חיילת בשירות סדיר שקיבלה אישור כדין לבצע את שירותה הצבאי בתפקיד של סוהרת בשירות בתי הסוהר. הנאשם טוען למעשה שלא הוכחה חוקיות המינוי של מירי כחיילת וכסוהרת. מדובר בנתון עובדתי שיש להוכיחו באמצעות תעודות עובד ציבור ואשר לא הוגשה.

ב. שנית, וזאת רק אם לא תתקבל הטענה הראשונה, חיילים בשירות סדיר, כדוגמת מירי, רשאים

לפי סעיף 24ב(א) לחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], תשמ"ו-1986 (להלן: **חוק שירות ביטחון**) לבצע את שירותם הצבאי בשירות בתי הסוהר באגפים שמיועדים להחזקת אסירים ביטחוניים בלבד. הצבתה של מירי באגף שיש בו גם אסירים ביטחוניים וגם אסירים פליליים כדוגמת הנאשם, מהווה חריגה מסמכותה של מירי כסוהרת, דבר שמוציא אותה מההגדרה של "עובד ציבור" לעניין הדין הפלילי.

11. אדון כעת בכל אחת מהטענות הנ"ל בנפרד.

1.ה. הטענה שלא הוכח שמירי היא חיילת בשירות סדיר ושמזנתה כדין כסוהרת

12. הראייה היחידה שהוצגה בפני על ידי המאשימה ושמכוחה ניתן ללמוד שבמועד האירוע נשוא כתב האישום מירי היתה חיילת בשירות סדיר בתפקיד סוהרת, היא העדות בעל פה של מירי. הנאשם טוען שלא די בכך והיה על המאשימה להציג תעודת עובד ציבור לתמיכה בעדות זו. על כן, השאלה שיש להכריע בה היא האם די בעדותה של מירי על מנת לקבוע כממצא עובדתי לצורך ההליך הפלילי שבפני שאכן כך הם פני הדברים, או לא.

13. ישאל השואל, האם כל אימת שמוגש כתב אישום כנגד אדם בגין ביצוע עבירה שאחד מרכיביה הוא היותו של קרבן העבירה "עובד ציבור" יש להוכיח את מינויו של הקרבן למשרה הציבורית באמצעות תעודת עובדת ציבור. לדוגמה, האם בכל כתב אישום שיוגש לבית משפט בגין עבירה של "תקיפת שוטר" שהיה במדי משטרה בתוך תחנת משטרה בעת תקיפתו על ידי נאשם, על המאשימה להביא תעודת עובדת ציבור שבמועד האירוע נשוא כתב האישום, הקרבן אכן שימש בתפקיד של שוטר ומונה לתפקיד זה כדין.

14. יובהר תחילה שמקובלת עלי טענת הנאשם שנטל השכנוע ונטל הבאת הראיות מוטלים על כתפי המאשימה להוכיח שמירי היא עובדת ציבור, קרי חיילת בשירות סדיר שמזנתה כדין לשמש בתפקיד של סוהרת. בנוסף, מקובלת עלי גם טענתו של הנאשם שדרך המלך להוכחת טענה זו היא על ידי הבאת תעודת עובד ציבור. יחד עם זאת, בנסיבות המקרה שבפני ניתן להסתפק בעדותה של מירי לצורך הקביעה שבמועד האירוע נשוא כתב האישום היא היתה חיילת שמילאה את תפקידה כסוהרת כדין, וזאת משני נימוקים עיקריים:

א. אמינות עדותה של מירי, שעליה כבר עמדתי בפרק הקודם.

ב. מהות המענה לכתב האישום כפי שנמסר על ידי הנאשם, ושעליו יורחב הדיבור כעת.

15. סוגיית המענה לכתב האישום הוסדרה בסימן ד' לפרק ה' בחוק סדר הדין הפלילי שנושא את הכותרת "פתיחת המשפט". בסעיף 143א(ב) נקבע שבית המשפט רשאי לנהל דיון מקדמי בכתב האישום שמטרתו בירור עמדת הנאשם לעניין הודיה או כפירה בעובדות הנטענות בכתב האישום, כולן או מקצתן; בחינת האפשרות לצמצום המחלוקת העובדתית או המשפטית, כולה או מקצתה; ייתור הצורך בשמיעת ראיות. כמו כן, ככל שיש לנאשם טענות מקדמיות כאמור בסעיף 149(1)-(10) עליו לטעון זאת. בנוסף, לפי סעיף 152, היה ולא בוטל האישום מכוח טענה מקדמית, ישאל בית המשפט את הנאשם מה תשובתו לאישום. למעשה, שלב המענה לכתב האישום מגדיר עבור המאשימה ובית המשפט את המתווה הדיוני והראייתי הרלבנטי. מדובר בשלב מהותי במשפט ולא בשלב טכני פורמאלי.

16. הגישה לפיה הנאשם רשאי להימנע מלחשוף את הגנתו בכך שלא ייתן מענה מפורט לכתב האישום (סעיף 152א) איננה כזה ראה וקדש וגם היא כפופה למגבלות ראייתיות ודיוניות. נאשם שיימנע מלתת מענה לכתב האישום או לשאלות בית המשפט בעת תחילת המשפט, הדבר עשוי לשמש חיזוק למשקל הראיות של התביעה (סעיף 152ב).

17. נבחן כעת את המענה של הנאשם לכתב האישום בשלבים שונים במשפט בטרם תחילת שמיעת הראיות:

א. הדיון מיום 5.1.15: בדיון זה בא כוח הנאשם הבהיר שייתכן ויעלה טענה כנגד עצם היותה של מירי חיילת בשירות סדיר וכנגד עצם חוקיות המינוי שלה כסוהרת בשירות בתי הסוהר, וזאת לאחר שיגיש בקשה מתאימה לקבלת תיקה האישי של מירי בצה"ל ובשירות בתי הסוהר (פרוט' עמ' 8 ש' 14-22). לפיכך, הדיון נדחה ליום 3.2.15 למתן מענה מפורט לכתב האישום וזאת לאחר שתוגש הבקשה לקבלת התיק האישי של מירי בצה"ל ובשב"ס (להלן: **הבקשה**).

ב. הדיונים מיום 3.2.15, 23.3.15 ו- 28.4.15: בדיונים אלה בא כוח הנאשם הבהיר שהגיש את הבקשה (ושלא נשמעה בפניו), ועתר לדחיית הדיונים על מנת למצות את ההליכים בבקשה וכי לאחר קבלת החומר הרלבנטי יוכל לתת מענה מפורט לכתב האישום.

ג. הדיון מיום 17.6.15: בדיון זה ולאחר שמוצו ההליכים בבקשה, בא כוח הנאשם לא טען שהוא חולק על כך שמירי הייתה חיילת בשירות חובה ושהמינוי שלה בשירות בתי הסוהר נעשה שלא כדין או שמדובר בנתון עובדתי שטעון הוכחה על ידי המאשימה. כל שנטען הוא שהעובדה שמירי הוצבה לשרת באגף שבו מוחזקים אסירים פליליים כדוגמת הנאשם, אזי נוכחותה באגף הייתה בחוסר סמכות ולכן אין לראות בה כ- "עובדת ציבור" לעניין העבירות של תקיפת עובד ציבור והעלבת עובד ציבור שיוחסו לנאשם בכתב האישום.

18. בנסיבות אלה, לאחר שמוצו ההליכים בבקשה ולאור המענה המפורט לכתב האישום שנמסר לבית

המשפט ביום 17.6.15, הרושם שהתקבל הוא שלנאשם אין כל טענה כנגד חוקיות מינויה של מירי כחיילת וכסוהרת. הווה אומר, נוצר הרושם שטענתו של הנאשם מצטמצמת לכך שהצבתה באגף שבו ישנם אסירים פליליים הייתה שלא כדין ובשל כך בלבד נשללה הגדרתה כעובדת ציבור.

19. בשלב הסיכומים בעל פה, באת כוח המאשימה ביקשה להגיש, ובמילותיה, "אסמכתא לתפקידה של המתלוננת באותו אגף" ואשר עלו מתוך ההליכים בבקשה (פרוט' מיום 13.4.16, עמ' 57, ש' 24-25) ובא כוח הנאשם התנגד להגשה של ראיות חדשות מטעם המאשימה בשלב הסיכומים ולאחר שכל הצדדים הכריזו "אלו עדיי". בהמשך, במסגרת סיכומי ההגנה, הועלתה לראשונה הטענה שלא הוגשה תעודת עובד ציבור מטעם המאשימה שמכוחה ניתן ללמוד כי מירי הייתה אכן סוהרת בשירות סדיר ושמונתה לשמש כסוהרת בשירות בתי הסוהר (פרוט' מיום 13.4.16, עמ' 60, ש' 8-18).

20. אמנם שלב הסיכומים אינו השלב שבו הצדדים מביאים ראיות לאחר שהכריזו "אלו עדיי", אלא במקרים חריגים. יחד עם זאת, במקרה דנן, הנאשם הגיש בקשה לקבלת ראיות בנוגע לחוקיות מינויה של מירי כחיילת בשירות סדיר וכסוהרת בשירות בתי הסוהר ובמענה המפורט לכתב האישום בדיון מיום 17.6.15, לא טען כנגד חוקיות המינוי. בנסיבות אלה, התייתר הצורך שהמאשימה תביא ראיות להוכחת חוקיות המינוי של מירי כחיילת בשירות חובה וכסוהרת. בקשתה של המאשימה להבאת ראיות בעניין זה בשלב הסיכומים, בנסיבות שנוצרו, היא מעבר לנדרש. כמו כן, התנגדותו של הנאשם בשלב הסיכומים, שהמאשימה תביא ראיות בעניין, כמוה כדווקנות הנהוגה בכללי "משחק אשקוקי", ונביא בעניין זה את דבריו של כבוד הנשיא השופט זמורה ב- ע"פ 1/48 **סילוסטר נ' היועץ המשפטי לממשלת ישראל** פ"ד א, 5, 18 (1948):

"פרוצידורה פלילית טובה צריכה בוודאי לתת לנאשם את מלוא ההגנה, כדי למנוע עיוות דין, אבל הדיון הפלילי אינו צריך לקבל צורת משחק אשקוקי שבו מהלך אחד בלתי נכון קובע את גורל המשחק. תפקיד הדיון הפלילי - להוציא כאור משפט. מוטב אומנם שעשרה רשעים יצאו זכאים משפטי אחד יצא חייב, אבל במה דברים אמורים? כשהשאלה היא הוכחה האשמה ולא כשהכתוב מדבר על ליקויים טכניים בכתב האשמה וכדומה. על שאלות ממין זה לא יחול הכלל של הנאה מהספק."

2.ה. הטענה כי מירי הוצבה באגף שיש בו אסירים פליליים

21. משקבעתי כי הוכח שמירי היא חיילת בשירות סדיר ומונתה כדין לשמש כסוהרת בבית סוהר, הרי שמדובר ב-"עובדת ציבור". כעת יש לדון בטענה של הנאשם שעצם קיומם של אסירים פליליים באגף עושה את מילוי תפקידה של מירי כחריגה מסמכות שבעטייה היא לא תחשב כ- "עובדת ציבור" לעניין העבירות של תקיפת עובד ציבור והעלבת עובד ציבור שיוחסו לנאשם בכתב האישום.

22. בטרם שאדון בטענה הנזכרת לעיל, יובהר שמקובלת עלי טענתה של ליטל, וזאת מעצם תפקידה כמפקדת האגף, כי האגף מוגדר כאגף שמיועד להחזקתם של אסירים ביטחוניים ושהוכשרו בו תאים מסוימים להחזקתם של אסירים פלייליים כאמצעי משמעותי כנגדם להחזקתם בהפרדה משאר אוכלוסיית האסירים הפלייליים. טענתו של הנאשם שמדובר באגף פליילי שבו הוחזקו אסירים ביטחוניים באופן זמני, לא הוכחה ובכל מקרה תיאורה של ליטל לאגף לא הופרך.

23. סעיף 24ב(א) לחוק שירות בטחון קובע כדלקמן:

"שר הביטחון, בהסכמת השר לבטחון הפנים, רשאי להורות בצו כי יוצא צבא שנמצא כשר לשירות והוא באחד הגילאים משמונה עשרה עד עשרים ותשע, ישרת **ביחידות של שירות בתי הסוהר** שתפקידן הוא **אבטחה** של בתי סוהר המשמשים להחזקת אסירים ביטחוניים בלבד או של אגפים בבתי הסוהר המשמשים להחזקת אסירים ביטחוניים בלבד, ולצורך **אבטחתם** של אסירים כאמור **וליווים** וכן ביחידות אחרות של שירות בתי הסוהר בתפקידים של שירותי מנהלה הנוגעים לארגון כוח אדם וטיפול בפרט שיינתנו רק ליוצאי צבא שהוצב לשרת בשירות בתי הסוהר, ששר הביטחון קבע בצו (בסעיף זה - **יחידות** ביטחוניות בשירות בתי הסוהר)".

(ההדגשה לא במקור)

24. סעיף 24ב(א) לחוק שירות בטחון קובע שחייל ישובץ בתוך "**יחידות**" שתפקידן לאבטח אסירים ביטחוניים וליווים. ודוק, לא נאמר בחוק שהשירות צריך שיעשה ב-"**אגף**" מסוים בתוך בית הסוהר. הביטוי "יחידות" משמעו קבוצה של סוהרים שתפקידם הוא אבטחה וליווי של אסירים ביטחוניים. במקרה שבפני, לא הועלתה כל טענה שמירי לא שירתה ביחידות הרלבנטיות. כמו כן, מעצם העובדה שבאגף היו אסירים ביטחוניים והיא הוצבה בו לאבטחתם וליווים, הרי שפעלה במסגרת סמכותה.

25. העובדה שבאותו אגף היו גם אסירים פלייליים איננה מעניינה של מירי ואיננה נוגעת לאופן ביצוע תפקידה, כי ממילא היא לא היתה אחראית על אבטחתם וליווים של אסירים פלייליים ולכן לא חרגה מסמכותה. יתר על כן, מירי לא ביצעה כל פעולת אבטחה או ליווי כלפי הנאשם שהוגדר כאסיר פליילי. בפועל, הנאשם הוא זה שפנה אליה באופן יזום וביקש שתביא לו מים. ההיענות לבקשה זו על ידי מירי אינה פעולת "אבטחה" או "ליווי". בהמשך, הנאשם החל לקלל אותה ולאיים עליה ואף לזרוק ירקות לעברה מתוך תאו. בשום שלב מירי לא חרגה מסמכותה ולא איבדה את מעמדה כעובדת ציבור.

26. **מעבר לנדרש**, כפי שאסביר בהרחבה בהמשך, אין כל מניעה חוקית להחזקתם של אסירים פלייליים וביטחוניים באותו אגף. רוצה לומר, עצם הצבתו של הנאשם, בהיותו אסיר שמסווג כאסיר פליילי בתוך תא באגף שמיועד להחזקת אסירים ביטחוניים, איננה מהווה הפרה של הוראת חוק כלשהי. הדבר רק

מחזק את מסקנתי שעצם נוכחותה של מירי באגף, שמוגדר כאגף בטחוני שהיו בו תאים שבו הוחזקו אסירים פליליים, איננה מהווה הפרה של סעיף 24ב(א) לחוק שרות בטחון.

27. לפי סעיף 24ב(א) לחוק שרות בטחון שר הביטחון רשאי לתת צו כנגד חייל ואשר לפיו אותו חייל יעשה את שירותו הצבאי במסגרת שירות בתי הסוהר באחת מהחלופות הבאות:

א. ישרת ביחידות של שירות בתי הסוהר שתפקידן הוא אבטחה של בתי סוהר המשמשים להחזקת אסירים ביטחוניים בלבד ולצורך אבטחתם של אסירים כאמור וליווים.

ב. ישרת ביחידות של שירות בתי הסוהר שתפקידן הוא אבטחה של אגפים בבתי הסוהר המשמשים להחזקת אסירים ביטחוניים בלבד ולצורך אבטחתם של אסירים כאמור וליווים.

ג. ישרת ביחידות אחרות של שירות בתי הסוהר בתפקידים של שירותי מנהלה הנוגעים לארגון כוח אדם וטיפול בפרט, שיינתנו רק לחיילים שהוצבו לשרת בשירות בתי הסוהר.

28. החלופה הראשונה, עניינה "בתי סוהר המשמשים להחזקת אסירים ביטחוניים בלבד" ובעוד שהחלופה השנייה עניינה "אגפים בבתי הסוהר המשמשים להחזקת אסירים ביטחוניים בלבד". החלופה הראשונה הוספה לחוק שירות בטחון בשנת 2005 ובעוד שהחלופה השנייה נוספה רק בשנת 2009 וזאת בעקבות הצעת חוק שירות בטחון (הוראת שעה) (הצבת יוצא צבא בשירות בתי הסוהר) (תיקון מס' 3), התשס"ט - 2009 (הצעות חוק הממשלה 428, יח באייר התשס"ט, 12.5.2009, עמ' 315). בדברי ההסבר נאמרו הדברים הבאים:

"העיגון בחוק של הצבת יוצאי צבא בשירות בתי הסוהר כאמור, נעשה בעקבות סיכום בין משרד הביטחון וצבא הגנה לישראל לבין המשרד לביטחון הפנים ושירות בתי הסוהר ולפיו הועברה האחריות למכלול הטיפול באסירים הביטחוניים מידי צבא הגנה לישראל לידי שירות בתי הסוהר, לפיכך הצורך בתגבור כוח האדם לשם אבטחת האסירים הביטחוניים מקבל משנה תוקף."

יתר על כן, בהמשך דברי ההסבר להצעת החוק נאמרו הדברים הבאים:

"כיום מוגבלת הצבתם של יוצאי צבא בשירות בתי הסוהר לבתי סוהר המשמשים להחזקת אסירים ביטחוניים בלבד. נוכח העובדה כי אסירים ביטחוניים רבים מוחזקים בבתי סוהר רגילים, שבם מוחזקים גם אסירים פליליים, ביקש שירות בתי הסוהר להסיר את המגבלה האמורה. לפיכך מוצע לתקן את סעיף 24ב לחוק

כך שההצבה המבוקשת תתאפשר ובלבד שיוצאי צבא שיוצבו בבתי סוהר כאמור יועסקו רק באגפים שבהם מוחזקים אסירים ביטחוניים (כך שלא ישמשו בתפקידים הקשורים להחזקת אסירים פליליים).

(ההדגשה לא במקור)

29. בפסיקה נקבע כי הסיווג של אסיר כ-"אסיר פלילי" או כ-"אסיר ביטחוני" הוא סיווג מנהלי פנימי של שירות בתי הסוהר (רע"ב 6797/03 מדינת ישראל נ' אלראזק [פורסם בנבו] (2.11.03) פסקה 10 לפסק דינו של כבוד השופט גרוניס (כתוארו דאז)).

30. כמו כן, אין כל הוראה בחוק שיש חובה להחזיק אסירים שסווגו במישור המנהלי כאסירים ביטחוניים בבתי סוהר נפרדים שיוחדו להם, כפי שאין איסור בחוק להחזקתם באותו בית סוהר שבו מוחזקים אסירים פליליים. ואם לא די בכך, אין כל איסור בחוק להחזקת אסירים ביטחוניים ואסירים פליליים באותו אגף. כמו כן, אין הוראה בחוק שמגדירה מה יחשב כ-"אגף" בתוך בית סוהר.

31. בפקודת נציבות בתי הסוהר שמספרה 03.02.00 בענין "כללים ביחס לאסירים פליליים" נקבעו הדברים הבאים: אסירים ששפוטם בגין עבירות נגד בטחון המדינה קיים לגביהם סיכון לבטחון המדינה ולסדר ולמשמעת ומכאן גם הצורך בהחזקתם ב-"אגפים נפרדים" (סעיף 1(ב) לפקודה). עם זאת, במקרים מסוימים ניתן לאשר כליאתו של אסיר בטחוני שלא בנפרד מאסירים פליליים בכפוף לאישור גורמי הבטחון (סעיף 1(ג) לפקודה). ללמדך, שההחלטה בדבר החזקתם של אסירים ביטחוניים בנפרד מאסירים פליליים היא החלטה בעלת אופי מנהלי מובהק שניתן לשנותה ולא נובעת מהוראה בלשון החוק, כמוהו כמו ההחלטה המנהלית בדבר אופן סיווגו של אסיר, כאסיר בטחוני או פלילי.

32. בנוסף לכך, סעיף 19א לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש] תשל"ב - 1971 (להלן: "פקודת בתי הסוהר"), מגדיר "אסיר בהפרדה" בהאי לישנא:

"אסיר בהפרדה - אסיר המוחזק בנפרד מכלל האסירים באחד מאלה-

(1) בתא כשהוא לבדו;

(2) בתא עם אסיר או אסירים אחרים, שגם לגביהם יש צורך בהחזקה בהפרדה."

33. כמו כן, סעיף 19ב לפקודת בתי הסוהר קובע שניתן להחזיק אסיר בהפרדה אם ההפרדה נדרשת, לאחד מאלה: ביטחון המדינה, ביטחון בית הסוהר, מניעת פגיעה ממשית במשמעת ובאורח החיים התקין של בית הסוהר, מניעת עבירת אלימות או עבירה של עסקת סמים. ודוק, הליך המשמעת של החזקת

אסיר בהפרדה, משמעו החזקתו ב- "תא" כשהוא לבד או עם אסירים אחרים שיש להחזיקם בהפרדה. לא נאמר שהחזקה בהפרדה תיעשה בתוך "אגף" מסוים אלא בתוך "תא".

34. לסיכום, המצב המשפטי הוא כדלקמן:

א. אין כל איסור בחוק להחזקת אסירים שסווגו כאסירים ביטחוניים באותו בית סוהר ואף באותו אגף שבו מוחזקים אסירים פליליים.

ב. אין כל איסור בחוק להחזקת אסיר בהפרדה, כאמצעי משמעת, באגף שהוגדר כאגף להחזקתם של אסירים שמשתייכים לקטגוריה שונה מהקטגוריה שעליה הוא נמנה. לשון אחר, אין כל מניעה להחזיק אסיר שסווג במישור המנהלי כאסיר פלילי בתוך תא שהוגדר כתא הפרדה בתוך אגף שבו מוחזקים אסירים ביטחוניים. וכך גם להיפך, היינו, אין כל מניעה להחזיק אסיר שסווג במישור המנהלי כאסיר ביטחוני, בתוך תא שהוגדר כתא הפרדה בתוך אגף שבו מוחזקים אסירים פליליים.

35. לענייננו, לא נפל כל פגם בהחלטה של הגורמים המוסמכים בכלא איילון בהחזקתו של הנאשם בתוך תא הפרדה, וזאת כאמצעי משמעת כנגדו, כאשר אותו תא מצוי בתוך אגף שהוגדר כאגף להחזקתם של אסירים ביטחוניים.

36. כעת נחזור לשאלה המרכזית שיש להשיב עליה והיא האם הצבתה של מירי באגף שבו מוחזקים אסירים פליליים בהפרדה בשל עבירות משמעת שביצעו, כדוגמת הנאשם, מהווה הפרה של סעיף 24ב(א) לחוק שירות בטחון לפיו ניתן להציב חייל ביחידות של שירות בתי הסוהר שתפקידן הוא אבטחה של "אגפים בבתי הסוהר, המשמשים להחזקת אסירים ביטחוניים בלבד". לדעתי יש להשיב על כך בשלילה.

37. בפסיקה נקבע שהיקף תחולתו של המונח "עובד" משתנה בהתאם להקשר הסטטוטורי, כך שאדם עשוי להיראות כ- "עובד מדינה" לעניין דיני הנזיקין אך לא לעניין דיני העבודה (ע"א 502/78 מדינת ישראל נ' ניסים פ"ד לה (4) 748, 758 (1981)).

38. ב- רע"פ 229/12 צבי כהן נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (16.10.12) הועלתה הטענה שמתנדב במשטרה, זאת בשונה ובמובחן משוטר מן המניין, איננו "עובד ציבור" לעניין העבירה של העלבת עובד ציבור. כב' השופט ג'ובראן קבע שהמילים "מושטן וילד מפגר" שנאמרו על ידי המערער למתנדב במשטרה אינן בגדר "העלבה" לצורך העבירה של העלבת עובד ציבור ולכן זיכה את המערער מתנדב העבירה האמורה תוך קביעה שבכך התייתר הצורך לדון בשאלה האם מתנדב במשטרה הוא בגדר "עובד ציבור". גב' השופטת ברק ארז, שהסכימה עם פסק דינו של כב' השופט ג'ובראן, קבעה שמפאת חשיבותה של השאלה המשפטית האמורה החליטה לדון לגופו של עניין בטענה שהעלה המערער כי

מתנדב במשטרה איננו "עובד ציבור". לאחר בחינת הערך המוגן בעבירה של העלבת עובד ציבור ואת תפקידי השיטור שמוענקים למתנדבים במשטרה, קבעה שמתנדבים במשטרה הם אכן עובדי ציבור. כב' השופט דנציגר הסכים עם פסק דינו של כב' השופט ג'ובראן ועם קביעותיה של כב' השופטת ברק ארז. בפסקה 16 לחוות דעתה של כב' השופטת ברק ארז, נאמרו הדברים הבאים:

"פרשנות מצמצמת במשפט הפלילי אינה צריכה להוביל לתוצאות חסרות תכלית, כמו למשל במקרה שבו שני שוטרים עומדים זה לצד זה - האחד מתנדב, שבו ניתן לכאורה לעלוב עד בלי די, והשני שוטר "אמיתי" שבו אין לפגוע. ההגנה הראויה על חופש הביטוי צריכה להיות מבוססת, אפוא, על תיחום ראוי של סוגי הביטויים שעליהם תחול העבירה, ולא על שרטוט מלאכותי של תחום הגבול בין מי שעובדים שכם בשכם."

39. הדברים הנזכרים לעיל הם טובים ונכונים גם לעניינו. לא יעלה על הדעת שסוהר "רגיל" שנמצא באגף לאסירים ביטחוניים, יהיה מוגן מפני עלבונותיהם של אסירים פליליים שהוחזקו באותו אגף בתא הפרדה כסנקציה משמעתית, ולעומתו, סוהר אחר שהינו חייל בשירות סדיר, כדוגמתה של מירי, שמשרת עמו שכם בשכם, ניתן לעלוב בו עד בלי די, וזאת מאחר ונשללה הגדרתו כ- "עובד ציבור". דברים אלה מקבלים משנה תוקף לאור היעדר קיומה של מניעה חוקית להחזקת אסירים פליליים בתוך אגף של אסירים ביטחוניים.

40. מתן פרשנות מצמצמת ודווקנית לביטוי "אגפים בבתי הסוהר המשמים להחזקת אסירים ביטחוניים בלבד" שבסעיף 24ב(א) לחוק שירות בטחון, כך שחיליים שהוצבו כסוהרים בשירות בתי הסוהר, יוחרגו מתחום תחולתה של ההגדרה "עובד ציבור" שבסעיף 34כד לחוק העונשין (ולפיכך גם לעניין העבירה של תקיפת עובד ציבור ו- העלבת עובד ציבור), וזאת כל אימת שיימצאו בסביבתם של אסירים פליליים, תפגע בתכלית של סעיף 24ב(א) לחוק שירות בטחון. יש לתת לביטוי האמור פרשנות תכליתית. חזקה על המחוקק שרצה לתת לחיליים שמונו לשמש כסוהרים בשירות בתי הסוהר את אותה הגנה שמוענקת לסוהרים רגילים, היינו, תקיפתם תיראה כעבירה חמורה יותר מתקיפה רגילה של אדם שאינו עובד ציבור וכן העלבתם במסגרת מילוי תפקידם תיראה כעבירה פלילית ולא כהתנהגות בלתי ראויה בלבד שלצידה אין כל סנקציה עונשית.

41. קבלת טענתו של הנאשם שמירי איננה עובדת ציבור, קרי צביונה כסוהרת מתבטל ברגע שהיא נמצאת בסביבתו של אסיר פלילי, שוללת מניה וביה לא רק את האפשרות להעמיד לדין פלילי אסיר פלילי שמעליב אותה במסגרת מילוי תפקידה, אלא גם שוללת את האפשרות להעמידו לדין משמעתי בשל ביצוע העבירה המשמעטית של העלבת סוהר. יוזכר, שתקנה 18 לתקנות בתי הסוהר תשל"ח 1978 קובעת כי: "הסדר והמשמעת יקוימו בבית הסוהר בקפדנות תוך תשומת לב לקיום הביטחון ושגרת חיים תקינה". יתר על כן, בסעיף 56, סעיפים קטנים 29, 34, 35, 36 ו-41, לפקודת בתי הסוהר (נוסח חדש) תשל"ב - 1971 נקבע שאסיר שמתנהג בחוסר נימוס כלפי סוהר, מקלל, מתנהג בצורה גסה, משתמש בלשון גסה או מעליבה, מבצע "עבירת בית סוהר".

42. יתר על כן, סעיף 24ג(ב) לחוק שירות בטחון קובע שדינו של יוצא צבא (חייל) המשרת בשירות בתי הסוהר "כדין סוהר בכל הנוגע לסמכויותיו וחובותיו, לרבות כללי המשמעת". במילים אחרות, קבלת טענתו של הנאשם שמירי איננה עובדת ציבור, קרי איננה סוהרת, וזאת רק מעצם כך שבסביבתה יש אסירים פליליים, עומדת בניגוד להוראות סעיף 24ג(ב) לחוק שירות בטחון ועלולה להביא לאנדרלמוסיה בבית הסוהר ואבדן שליטה על אוכלוסיית האסירים ולכך בית המשפט לא ייתן את ידו.

43. לסיכום, הנני קובע שנוכחותה של מירי בתוך האגף, וזאת גם אם היו בו אסירים פליליים בתאי הפרדה מטעמי משמעת, איננה חריגה מסמכות, לא על ידי שירות בתי הסוהר, לא על ידי צבא הגנה לישראל וגם לא על ידי מירי. לפיכך, הנני קובע שבמהלך כל האירוע נשוא כתב האישום, מירי הייתה עובדת ציבור וזאת לעניין העבירות של תקיפת עובדת ציבור והעלבת עובד ציבור שיוחסו לנאשם בכתב האישום.

ו. האם "העלבונות" מקיימים את העבירה של העלבת עובד ציבור

44. לאחר שקבעתי שהנני מעדיף את גרסתה של מירי על פני גרסתו של הנאשם, לרבות לגבי מהות הדברים שנאמרו לה, אדון כעת בשאלה האם דבריו אלה הינם בגדר "העלבה" לעניין העבירה של העלבת עובד ציבור.

45. אביא בשנית את גרסתה של מירי לגבי הדברים שנאמרו לה על ידי הנאשם: "את זונה, את רוסיה זונה, את בוגדנית, את גויה, מי יגע בך, מי מסתכל עליך, אני מקווה ששטפת את הידיים שלך לפני שמילאת לי את המים". בהמשך, גם אמר לה "פרה, שרמוטה, זוזי הצידה" וכן "רוסיה, מי יגע בך, מי יתחיל איתך, מי יתחתן איתך, את בוגדנית, אני יסית את האנשים נגדך".

46. סעיף 288 לחוק העונשין תשל"ז - 1977 קובע כדלקמן :

"המעליב בתנועות, במלים או במעשים, עובד הציבור, או דיין או פקיד של בית דין דתי או חבר ועדת חקירה לפי חוק ועדות חקירה תשכ"ט - 1968, כשהם ממלאים תפקידם או בנוגע למילוי תפקידם, דינו - מאסר ששה חודשים."

47. היסודות של העבירה של העלבת עובד ציבור נותחו בהרחבה ב- דנ"פ 7383/08 **אונגרפלד נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (11.7.2011) (להלן: **אונגרפלד**), שניתן בהרכב מורחב של תשעה שופטים. המערער הציב כרזה מול תחנת משטרת חדרה שבה נכתב "צריך לפטר את א.א. [שמו של אחד שוטרים בתחנה] בגלל שיתוף פעולה עם עבריינים כלפי אלה שהתלוננו נגדם. משטרה לא צריכה תפוחים רקובים". דעת הרוב החליטה להרשיעו בעבירה של העלבת עובד ציבור לפי סעיף 288 לחוק העונשין.

48. בפסק דין **אונגרפלד** נקבע שיש לבחון את האלמנט הדומיננטי בדברים שנאמרו. אם האלמנט הדומיננטי הוא ביקורת כלפי השלטון או עובד הציבור הכף תיטה להגן על חופש הביטוי. לעומת זאת אם האלמנט הדומיננטי הוא ביזוי והשפלה לשמם הכף תיטה לראות בדברים או במעשים עבירה פלילית. קללות, חרפות וגידופים אינם תורמים תרומה מהותית להגשמת המטרות העומדות בהגנה על חופש הביטוי של האזרח. עובד ציבור לא יכול לשמש כ-"שק חבטות" שהאזרח יפרוק עליו את תסכולו או זעמו על ידי אמירות או מעשים שהינם מבזים ומשפילים (ראו: פסקאות 32 - 34 לפסק דינו של כבוד השופט ריבלין). כמו כן, נקבע כי פגיעה בליבת כבודו של עובד ציבור ובליבת כבודה של המערכת שאותה הוא משרת הינה מסוג העניינים שבהם נעצר סף הסיבולת של עובד הציבור והמעשה הופך למעשה פלילי (פסקאות 25 - 27 לפסק דינה של כבוד השופטת פרוקצ'יה).

49. בפסיקה של בית המשפט העליון שניתנה לאחר הלכת **אונגרפלד** נבחנו ביטויים שונים שהושמעו כלפי עובדי ציבור, תוך בחינה האם הם מקיימים את העבירה של "העלבת עובד ציבור". להלן דוגמאות:

א. ע"פ 4792/11 **אורון כהן נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (1.2.12) פסקה 17 לפסק דינו של כבוד השופט ג'ובראן, נקבע שאמירה לשוטרת "זונה, בת זונה ושרמוטה" ולשוטר "כל המשטרה מניאק, אתה נאצי וכל המשטרה נאצים" מקיימת את העבירה של העלבת עובד ציבור. כמו כן, נדחתה טענתו של המערער לפיה יש לזכותו מאחר והדברים נאמרו בעידנא דריתחא.

ב. רע"פ 8062/13 **אלכס ברזק נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (9.4.14) פסקה 10 להחלטתו של כבוד השופט מלצר, נקבע שאמירה לשוטרים שעצרו את המבקש "בני זונות, מניאקים, מזדיינים בתחת" מקיימת את העבירה של העלבת עובד ציבור.

ג. ע"פ 333/10 **סרנקו נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (28.10.10) פסקה 8 לפסק דינו של כבוד השופט הנדל נאמר שכינויה של שוטרת כ-"שרמוטה" ו-"זונות", מקיימת את העבירה של העלבת עובד ציבור.

ד. רע"פ 7544/12 **פלונית נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (18.1.13) נקבע שהאמירה "בוגד" לקצין בצה"ל מקיימת את העבירה של העלבת עובד ציבור ובעוד שהביטויים הבאים "רשע" "מפלצת" ו-"אדם חסר לב" לאותו קצין אינם מקיימים את העבירה של העלבת עובד ציבור.

ה. רע"פ 5579/10 **קריה נגד מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (2.08.2010). במקרה זה המבקש הורשע, בין השאר, בביצוע העלבה של עובד ציבור בכך שאמר לשוטר "אתה נאצי פלאשמורה", "מה עלית מאתיופיה בשביל לגרש יהודים", "אתה גוי", ואמר לשוטרים אחרים שהיו במקום "אתם לא יהודים ואל תתפללו איתם יותר". בנוסף, הצדיע לאחד השוטרים במועל

יד ואמר לו "נאצי", "זה לא הבית שלך", "אתה נאצי ואתה פלאשמורה", "תתבייש לך להיות פה ותחזור לאתיופיה כי אין לך מה לעשות פה". ההליכים בעניינו של המבקש הסתיימו ללא הרשעה בבית משפט השלום. המדינה הגישה ערעור על אי ההרשעה לבית משפט המחוזי והערעור התקבל והמבקש הורשע. בקשת רשות ערעור שהגיש המבקש לבית המשפט העליון נדחתה. כמו כן, כבוד השופט ג'ובראן ציין בהחלטתו את הדברים הבאים:

"אחר קראית דברים אלו יש לשוב ולהזכיר כי הדעת אינה סובלת שימוש בביטויים כה נלוזים, גזעניים ומעוררי חלחלה כנגד שוטרי מדינת ישראל, אשר עושים את עבודתם נאמנה למען שמירת הסדר הציבורי וביטחון הציבורי ואף מסכנים את חייהם בשל כך. איני יודע מאין לקח המבקש את החוצפה ואת עזות המצח להתנהג בדרך כזו לשוטרים במהלך מילוי תפקידם. דבריו אינם מהווים רק פגיעה קשה בשוטרים עצמם שנמצאים שם כדי להבטיח את ביטחונם, אלא יש שם פגיעה קשה ביותר בשלטון החוק ובמדינה כולה, כפי שציין בימ"ש המחוזי".

ו. ע"פ (מחוזי ירושלים) 30674-11-13, **מדינת ישראל נ' אוסטרובסקי** [פורסם בנבו]
(26.12.13). במקרה זה המשיב זוכה ע"י בימ"ש השלום בירושלים מביצוע עבירה של העלבת עובד ציבור. במקרה זה, המשיב יחד עם אחרים התאספו במקום שהוכרז כשטח צבאי סגור. קצין משטרה ניגש למשיב ולאחרים וביקש מהם לעזוב את המקום. המשיב בתגובה אמר לו "אפס, תעוף מפה" וסירב להתפנות. המשיב, שהחזיק בכלב, הוסיף ואמר לקצין המשטרה כי כלבו "לא ילכלך את שיניו בבשרו המגעיל", ועוד אמר, "אפס מסריח, דרוזי, גוי". בימ"ש השלום בירושלים קבע שהדברים האמורים אינם בגדר "העלבה" לעניין העבירה של עובד ציבור לפי הלכת **אונגרפלד**. המדינה הגישה ערעור לבימ"ש המחוזי בירושלים ואשר התקבל והמשיב הורשע בדין.

כמו כן, בכל הנוגע לכינויו של אותו קצין כ-"דרוזי, גוי", נאמרו הדברים הבאים בפסקה 10:

"השאלה אינה אם אמת נכון הדבר שקצין המשטרה הוא בן העדה הדרוזית, הוא ממילא אינו יהודי, אלא שיבוצה של עובדה זו בתוך כלל הדברים שהטיח בו המשיב והמשתמע מכך, באופן שאינו מותיר כל ספק בדבר היותם דברים הפוגעים בגרעין המוסרי- ערכי ממנו שואב הקצין את מקור סמכותו".

כמו כן, בפסקה 12 לפסק הדין של בית משפט המחוזי נאמרו הדברים הבאים:

"עוד סבורים אנו, כי דברים אלה מהווים פגיעה ברמת וודאות קרובה ביכולת התפקוד של הקצין, הן בעומדו מול המשיב וחבריו, והן בעומדו מול השוטרים הכפופים לו. יש בדברים משום ביזוי עמוק ופגיעה מעצם היותו אדם, בעצם הלגיטימציה של היותו כבן לעדה הדרוזית, קצין בקרב קציני משטרת ישראל".

וכן בהמשך בפסקה 12 נאמר:

"ואילו בענייננו המדובר במילים שמשמעותן האחת גזענית, הנוגעת באופן ספציפי לשיוכו האתני של הקצין ותוך ייחוס תכונות גופניות דוחות לאותו קצין באותו הקשר האתני. זו ליבת כבודו של אדם באשר הוא אדם..."

50. במקרה שבפניי, כינויה של מירי ע"י הנאשם כ-"זונה", "שרמוטה", "פרה" וכן "רוסיה זונה", "בוגדנית", "גויה", "מי יגע בך", "מי יתחתן איתך", הינם בגדר קללות וחרפות שפוגעות באופן קשה בליבת כבודה כאדם וכעובדת ציבור. מילים אלו, באופן ברור פוגעות בתפקודה של מירי כעובדת ציבור, מאחר ותכליתן היא לערער את סמכותה באגף שבו שירתה, הן בפני האסירים האחרים באגף והן בפני הקולגות שלה בתוך שירות בתי הסוהר. מדובר בביטויים שנכללים בגרעין הקשה של העבירה של העלבת של עובד ציבור. כינויה של מירי ע"י הנאשם כ-"רוסיה" "גויה" "מי יתחתן איתך", וזאת בתוך הקונטקסט הכללי של מכלול התבטאויותיו והתנהגותו של הנאשם כלפיה, מזכירים את דבריו של בית משפט המחוזי בירושלים כפי שהובאו לעיל בעניין **אוסטרובסקי** לגבי כינויו של קצין משטרה כ-"דרוזי" ו-"גוי", וגם בעניין **קריה** לגבי כינויו של שוטר "פלאשמורה" ו-"גוי".

51. בנסיבות אלה הנני קובע כי הנאשם ביצע את העבירה של העלבת עובד ציבור.

ז. הטענה בדבר מחדלי חקירה

52. הנאשם טען כי אי חקירתו של שותפו לתא במועד האירוע נשוא כתב האישום וכן העדר תפיסה של סרטון האבטחה, וזאת לא כל שכן לאחר שנצפה ע"י ליטל, מהווים מחדלי חקירה מהותיים שמצדיקים את זיכויו של הנאשם מעבירות שיוחסו לו בכתב האישום. טענה זאת דינה להידחות. להלן נימוקי:

א. הלכה פסוקה היא שהמאשימה אינה חייבת להביא במסגרת ההליך הפלילי את הראיה המקסימלית האפשרית לצורך הרשעתו של הנאשם ועליו לבחון כל מקרה לגופו, מה המשקל שיש לתת למחדל, לא רק שהוא עומד כשלעצמו, אלא גם בראיית מכלול הראיות. נפקותו של המחדל תלויה בתשתית הראייתית שהניחה התביעה ובספקות שאותם מעורר הנאשם. (ע"פ 5386/05 **אלחורטי נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (18.5.2006), בפיסקה ז(2) לפסק דינו של כבוד השופט רובינשטיין כתוארו דאז).

ב. בפסיקה ניתן למצוא מספר דוגמאות שבהן העדר תפיסה של סרטונים מתוך מצלמות אבטחה שמתעדות את המתרחש במקום קרות העבירה, לא הכריע את הכף לזכותו של הנאשם ולמרות המחדל ההרשעה המשיכה לעמוד בעינה וזאת לאור קיומן של ראיות מפלילות אחרות. (ראו למשל, רע"פ 4310/13 **שדה נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (27.8.13), פסקה 9 להחלטתו של כבוד השופט מלצר; ע"פ 8529/11 **אטקשייב נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (24.5.2012), בפסקה 8 לפס"ד של כבוד השופט הנדל; ע"פ 9536/11 **סרור נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (16.9.2014), פסקה 63 לפס"ד של כבוד השופט סולברג).

ג. במקרה שפניי, ההרשעה מתבססת על מהימנות עדותם של מירי וליטל, כאשר שתי עדויות אלו תומכות אחת ברעותה. ראיות אלה די בהן בכדי להביא להרשעתו של הנאשם.

ד. יתר על כן, מעדותה של ליטל, עלה שמצפייה שערכה בסרטון האבטחה היתה זריקה של חפצים בלתי מזוהים מתוך התא של הנאשם לכיוונה של מירי. במילים אחרות, קיים ספק אם סרטון האבטחה היה בו בכדי להועיל לנאשם וזאת גם אם היה מובא לבית המשפט.

ה. כמו כן, לעניין העדר חקירתו של שותפו של הנאשם לתא, שבו הוחזק באגף, יש לציין שגם בהודעתו של הנאשם בחקירה וגם בעדותו בבית המשפט לא נאמר על ידו שאותו שותף לתא היה מעיד באופן שהיה מאשש את גרסתו של הנאשם דווקא. בנוסף, הנאשם גם לא הוכיח שאכן היה עימו אדם כלשהו בתא במועד האירוע נשוא כתב האישום וטענה זו הועלתה על ידו בצורה כללית. יצוין גם שהנאשם לא ביקש לזמנו בדרך כלשהי כעד מטעמו.

ח. סוף דבר

53. לאור כל האמור לעיל, הנני מרשיע את הנאשם בביצוען של העבירות הבאות: העלבת עובד ציבור לפי סעיף 288 לחוק העונשין, תקיפת עובד ציבור לפי סעיף 382א(א) לחוק העונשין ואיומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין.

ניתנה היום, ב' אייר תשע"ו, 10 מאי 2016, במעמד הצדדים.